

แบบฟอร์มถอดองค์ความรู้ของเกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

๑. เรื่อง การปลูกมันเทศ

๒. ชื่อเกษตรกรเจ้าขององค์ความรู้ นายบุญเลิศ ดิษฐลักษณะ

วันเดือนปีเกิด วันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๐๓

หมายเลขบัตรประชาชน ๓ ๑๔๐๓ ๐๐๙๗ ๕๖ ๙

ที่อยู่ ๙๔ หมู่ ๒ ต.บ้านซุง อ.นครหลวง จ.พระนครศรีอยุธยา

โทรศัพท์ ๐๘-๙๐๗๔-๗๔๙๑

๓. ความเป็นมา

นายบุญเลิศ ดิษฐลักษณะ เป็นเกษตรกรในพื้นที่หมู่ ๒ ตำบลบ้านซุง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งเคยเพาะปลูกข้าวนาปรังมาเป็นประจำทุกปีในช่วงฤดูแล้ง แต่เนื่องจากในปีนี้ รัฐบาลได้ขอความร่วมมือแก่เกษตรกร งดการเพาะปลูกข้าวนาปรัง เนื่องจากปริมาณน้ำแม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำป่าสัก แม่น้ำลพบุรี และแม่น้ำน้อย ที่ไหลผ่านพื้นที่ ไม่มีปริมาณน้ำเพียงพอที่จะส่งน้ำให้กับเกษตรกรทำการเพาะปลูกข้าวนาปรังได้ จึงต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจากการเพาะปลูกข้าวนาปรัง มาเป็นการปลูกพืชที่ใช้น้ำน้อยทดแทน

ครอบครัวของนายบุญเลิศ ดิษฐลักษณะ ได้พิจารณาถึงองค์ประกอบหลายๆ ด้านแล้ว พบว่าความเหมาะสมของพื้นที่ ปริมาณน้ำที่มีในพื้นที่ ภูมิความรู้ของตนเอง ประกอบกับผลตอบแทนในการผลิต จึงตัดสินใจเลือกปลูกมันเทศ ทดแทนการทำนาข้าว ซึ่งมันเทศเป็นพืชที่ใช้น้ำน้อย ให้ผลตอบแทนสูง สามารถนำรายได้มาจุนเจือครอบครัวได้ ประกอบกับมีภูมิความรู้ที่ได้รับการถ่ายทอดมาจากรุ่นพ่อแม่ ปู่ย่าตายาย เนื่องจากเดิมทีแล้วพื้นที่บริเวณนี้ เคยทำการปลูกมันเทศมาก่อน ก่อนที่จะปรับเปลี่ยนการผลิตมาเป็นข้าวนาปี-นาปรัง ดังเช่นปัจจุบัน

๔. องค์ความรู้ในการประกอบอาชีพ และงานที่ภาคภูมิใจ

เนื่องจากพื้นที่ที่นำมาใช้ปลูกมันเทศ เป็นพื้นที่ทำนาเดิม จึงต้องทำการ ไถและพรวนดิน ๒-๓ ครั้ง เพื่อกำจัดวัชพืชและทำให้ดินมีสภาพร่วนซุย แล้วจึงทำการยกร่องเพื่อปรับพื้นที่ปลูก และเพื่อประโยชน์ในการส่งน้ำและระบายน้ำ ใช้ส่วนยอดของเถา มันเทศในการปลูก โดยทำการตัดเฉพาะส่วนยอดและทำการแช่ยอดมันเทศในน้ำ เพื่อให้แตกตุ่มตา ก่อนนำมาปลูกในแปลง โดยปลูกทำมุมประมาณ ๔๕ องศา กับพื้นดินฝังเถาลงไปในดินและให้ส่วนปลายไหลเหนือพื้นดิน ระยะห่างประมาณ ๑๒ - ๑๕ เซนติเมตร อัตราการใช้ยอดมัน ๓๐,๐๐๐ ยอด/ไร่

การให้น้ำมันเทศ การให้น้ำเป็นสิ่งที่จำเป็นระยะแรกให้น้ำประมาณ ๑๐-๑๕ วันต่อครั้ง และระยะหลัง ๒๐-๓๐ วันต่อครั้ง โดยทำการปล่อยให้น้ำไหลเข้าตามร่องในแปลงปลูก โดยให้ระดับน้ำสูง ๒ ใน ๓ ของร่อง ดูแลแปลงมันเทศโดยการใส่ปุ๋ยและฉีดฮอร์โมนเพื่อบำรุงต้นมันเทศและเพื่อให้มันเทศให้ผลผลิตสูง การเก็บเกี่ยวผลผลิต เก็บเกี่ยวโดยใช้คนขุด หรือใช้รถแทรกเตอร์ขนาดเล็กตัดหัวหมูเพื่อทุ่นแรงงานในการเก็บเกี่ยวผลผลิต

การจำหน่ายผลผลิต ผลผลิตที่ได้นำมาจำหน่ายด้วยตนเอง โดยการตั้งจุดจำหน่ายบริเวณด้านหน้าแปลงปลูกมันเทศ ริมถนนสายนครหลวง-ภาชี เพื่อจำหน่ายให้กับผู้สัญจรทั่วไป และจำหน่ายให้กับตลาดในท้องถิ่นต่างๆ

๕. สรุปองค์ความรู้ที่ใช้

๕.๑ ศึกษาข้อมูลความรู้ในการปลูกพืชที่จะทำการเพาะปลูก อย่างละเอียดทุกขั้นตอน

๕.๒ ศึกษาช่องทางการจัดจำหน่ายล่วงหน้า

๖. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

๖.๑ ต้องหาข้อมูล

๖.๒ ต้องวางแผนและเตรียมการ

๖.๓ ลงมือปฏิบัติ

๗. แนวคิดในการทำงาน

การที่จะทำงานทุกอย่างล้วนต้องศึกษาหาความรู้มาเพิ่มเติมเสมอ

๘. หลักคิดในการประกอบอาชีพเกษตร

ปลูกพืชตามความเหมาะสมของพื้นที่ ปริมาณน้ำที่มีในพื้นที่ ภูมิความรู้ของตนเอง

๙. รูปภาพประกอบ

๑๐. ที่มาของข้อมูล (ผู้ถอดองค์ความรู้) นางเกษณี ภาวะกุล ตำแหน่งนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ สังกัดสำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๑๑. วันเดือนปีที่ถอดองค์ความรู้ ๗ มิถุนายน ๒๕๕๙